

Teologiska Nätverket i Pingst

ISRAEL GUDS FOLK

Bakom skriftserien Trons liv står det Teologiska nätverket i Pingst. Det bildades 2002 för att bidra med teologisk kunskap och reflektion i pingströrelsen.

Åren 2006-2013 gav nätverket ut 14 skrifter i serien Trons hemlighet som behandlar grundläggande och aktuella frågor i den kristna tron. Skrifterna i serien Trons liv vill ge en enkel och praktisk vägledning för det andliga livets fördjupning. De försöker svara på frågan "vad säger Bibeln?", och stimulerar till rikare läsning av texterna.

Trons liv ges ut som e-publikation.

Utgåvor i skriftserien Trons liv

- Bönen, 2018 (2016)
- Omvändelse och frälsning, 2018 (2017)
- Om någon syndar, 2018
- Här är man och kvinna, 2018
- Gud, miljön och klimatet, 2019
- Ett heligt liv, 2021
- En ny sång, 2022
- Korsets budskap, 2023
- Israel - Guds folk, 2024

ISRAEL GUDS FOLK

Där inget annat anges är bibelcitaten hämtade
från Bibel 2000 © Svenska bibelsällskapet

© Pingst - fria församlingar i samverkan och författarna 2024
Grafisk form: Rickard Heldemyr Design AB
ISBN 978-91-989006-1-3

Teologiska nätverket i Pingst
Pingst - fria församlingar i samverkan
Box 15144, 16715 Bromma
Tel 08-6089600

Israel – Guds folk

Varför en skrift om Israel? Varje bibelläsare upptäcker att Israels folk ständigt är närvarande, genom hela Bibeln.

I Gamla testamentet kretsar det mesta kring det utvalda folket och deras relation till Gud. Men även Nya testamentet är präglad av och fullt av kopplingar till Israel. Samtliga författare, förutom Lukas, har judisk bakgrund. Jesus var själv jude och levde och verkade i ett sammanhang där frågan om Israel och dess status och roll som Guds folk präglade allt.

Många frågor

När vi närmar oss ämnet Israel uppstår en mängd frågor med koppling till Bibeln, historien och nutiden. Vissa frågor är kontroversiella och teologer har landat i olika slutsatser. Vad betyder det att Israel kallas Guds folk? Den kristna församlingen (de kristna) kallas ju också Guds folk. Betyder det att Gud har två folk? Eller har kyrkan övertagit Israels plats? Om Israel redan är Guds folk, behöver de då frälsningen genom Jesus? En annan fråga handlar om hur vi som kristna ska förhålla oss till Israel idag. Ibland sägs att vi ska "välsigna Israel". Vad betyder det? Handlar det om att ställa sig bakom staten Israel, och välsigna alla politiska beslut och handlingar? Är återkomsten till landet och bildandet av staten Israel 1948 en uppfyllelse av Gamla testamentets profetior? Och vad menar vi med Israel? Låt oss börja där.

Vad menar vi med Israel?

Efter en natts brottningskamp med Gud fick patriarken Jakob namnet Israel och hans tolv söner blev till de stammar som utgjorde det israeliska folket. Abraham, Jakobs farfar, hade fått ett löfte från Gud om ett land, och efter flera hundra år av slaveri i Egypten intog hans efterkommande, Israels folk, det landet. Såväl landet som folket kom därefter att kallas Israel.

Efter kung Salomo uppstod splittring och Israel delades i två delar. Det södra riket bestod av Juda stam och Benjamins stam, och övriga stammar tillhörde Nordriket. På 700-talet f Kr intog Assyrien Nordriket och israeliterna (de tio stammarna) deporterades och försvinner mer eller mindre från historien. Kvar blev Juda och Benjamin i det rike som kom att kallas Juda. När vi talar om Israel idag så är det i huvudsak det judiska folket som avses.

Såväl i Nya testamentet som i denna skrift används växelvis och synonymt begreppen judar, det judiska folket och Israel som beteckning på det folk Gud utvalde. I det fall vi med Israel avser det geografiska landet eller den moderna staten Israel framgår det uttryckligen i texten.

1. Israel i Nya testamentet

Eftersom Jesus Kristus är centrum för vår tro, och den lins genom vilket allt ska ses och förstås börjar vi resonemang-
et om Israel som Guds folk i Nya testamentet och Lukas
beskrivning av händelserna kring Jesus födelse.

Lukas evangelium inleds med att det barnlösa paret Elisa-
bet och Sakarias får veta av en ängel att de ska få en son
som ska bereda väg för Herren. När Sakarias, som blivit
stum för att han inte trodde på ängelns ord, skriver på en
tavla att deras nyfödde son ska heta Johannes får han tillba-
ka sin förmåga att tala, han fylls av Anden och profeterar:

*Välsignad är Herren, Israels Gud, som besöker sitt
folk och ger det frihet. Han reser för oss frälsning-
ens horn i sin tjänare Davids släkt, så som han för
länge sedan lovat genom sina heliga profeter, fräls-
ning från våra fiender och alla som hatar oss.¹*

Det var så Jesus kommande annonserades, inspirerat av
den helige Ande. Han ska komma till Israel och befria
folket från dess fiender. Det var i en miljö med sådana
förväntningar Jesus levde och verkade och även hans lär-
jungar var helt präglade av detta. När Jesus, nyss uppstån-
den från de döda, slår följe med de två nedstämda lärjung-
arna på väg till Emmaus lyser deras besvikelse över Jesus
förnedrande död igenom: "...vi hoppades att han var den
som skall befria Israel."² De var helt övertygade om att

¹ Lukasevangeliet 1:68-71.

² Lukasevangeliet 24:21.

Messias roll och uppgift hade med Israel att göra.

Efter att Jesus uppstått från de döda tillbringar han fyrtio dagar med lärjungarna. De äter och dricker tillsammans och han talar som vanligt om Guds rike. Men frågan hur det ska gå för Israels folk levde kvar hos lärjungarna och var viktig för dem.

De som hade samlats frågade honom. Herre, är tiden nu inne då du skall återupprätta Israel som kungarrike? Han svarade: Det är inte er sak att veta vilka tider och stunder Fadern i sin makt har fastställt. Men ni skall få kraft när den helige Anden kommer över er och ni ska vittna om mig i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns.³

Jesus avvisar inte deras fråga som irrelevant, men han uppmanar dem att fokusera på att sprida de goda nyheterna om honom i hela världen. Men till en början förkunnar de evangeliet bara för judar, trots att Jesus gett dem uppdraget att göra alla folk till lärjungar.

Andra folk inkluderas

I Apostlagärningarnas tionde kapitel berättas om hur Petrus får se en syn där han uppmanas att äta mat som var oren för judar. När han grubblar över synen och försöker förstå dess betydelse kommer en grupp män utsända av den romerske officeren Cornelius för att hämta Petrus. An-

³ Apostlagärningarna 1:6-8.

den säger till Petrus att följa med dem, och då verkar det som att han förstår synens betydelse. När Petrus kommer fram till Cornelius hus, där många icke-judar är samlade, säger han nämligen: "Som ni vet är det förbjudet för en jude att umgås med någon som tillhör ett annat folk eller att besöka honom. Men mig har Gud visat att man inte skall betrakta någon människa som ohelig eller oren."⁴ När Petrus förkunnar budskapet om Jesus faller Anden över de församlade och de Jesustroende judar som följt med Petrus häpnar. Petrus ser till att de som blivit döpta i Anden också blir döpta i vatten. När han kommer till Jerusalem får dock Petrus stå till svars för att ha besökt människor som inte var judar. Efter att ha hört Petrus berättelse om vad som hänt, hur Cornelius och hans vänner kom till tro och blev fyllda av Anden, lugnar sig kritikerna och säger: "Så har Gud gett också hedningarna möjlighet att omvända sig och få liv."⁵

Judar och andra folk i församlingen

I de nya församlingar som bildas genom Paulus och de andra apostlarnas missionsresor i olika länder fanns ofta både judar och andra folk.⁶ Spänningar mellan dessa grupper uppstod regelbundet och många frågor behövde besvaras. Detta ser vi exempel på i Apostlagärningarna och i de olika breven i Nya testamentet, exempelvis i synen på omskärelsen och lagen.

⁴ Apostlagärningarna 10:28.

⁵ Apostlagärningarna 11:18.

⁶ I NT används uttrycket "hedningar" om alla andra folk.

Omskärelsen och lagen var identitetsmarkörer för tillhörigheten till Israel. Betydde det att de hedningar som kommit till tro på Jesus också måste omskära sig och hålla lagen för att bli en del av Guds folk? Den frågan behandlades vid det stora apostlamötet i Jerusalem. Svaret var nej, med hänvisning till att frälsningen i Jesus gäller universellt och är av nåd, såväl för judar som för andra folk.⁷ Men att frälsningen är av nåd genom tron på Jesus, också för judarna innebar inte att de Jesustroende judarna slutade leva judiskt. När Paulus omkring 25 år senare kommer till Jerusalem får han höra: ”Du vet, broder, att det finns tiotusentals troende bland judarna och alla håller de strängt på lagen.”⁸ Paulus får med anledning av detta rådet att genomföra en judisk ceremoni för att ta udden av ryktet att han lärde judar att överge lagen och sluta omskära sina barn. ”Då förstår alla att det inte ligger någonting i det som de har fått veta om dig, utan att du också håller fast vid lagen och lever efter den.”⁹ Paulus verkar tycka att det är en god idé och går med på deras förslag.

I sina brev behandlar Paulus ofta relationen mellan Jesustroende judar och andra folk i församlingarna. Det fanns både risk för att judarna såg ner på andra, eftersom judarna var Guds utvalda folk som hade fått lagen, och att de som kom från andra folk såg ner på judarna, eftersom majoriteten av folket förkastat Jesus som Messias. I Romarbrevet uppmanas till ömsesidig respekt med orden

⁷ Apostlagärningarna 15:9-11

⁸ Apostlagärningarna 21:20.

⁹ Apostlagärningarna 21:24.

”Godta därför varandra så som Kristus har godtagit er till Guds ära”. Visionen är en församling där judar och icke-judar lever i harmoni, i enlighet med uppmaningen i femte Moseboken: ”Gläd er, ni hedningar, tillsammans med hans folk”.¹⁰

Av detta framgår att de Jesustroende judarna behöll sin judiska identitet, men att detta inte längre skulle innebära någon åtskillnad mellan de troende och hinder för deras gemenskap. Judar och andra folk är ett i Jesus. ”Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.”¹¹

Israels status som Guds folk

Frågan om Israels ”status” som Guds folk återkommer i flera sammanhang i Nya testamentet. De utvaldes för att vara Guds folk, hans kungar och präster, men nu beskrivs församlingen som Guds folk, ett utvalt släkte, kungar och präster.¹² Innebär det att Gud har ställt Israel åt sidan och att de inte längre är hans folk? Inte alls, svarar Paulus: ”Gud tar inte tillbaka sina gåvor och sin kallelse.”¹³

Innan vi utvecklar resonemanget om Israels betydelse som Guds folk i Nya testamentet och idag behöver vi dock se hur det hela började, hur de blev Guds folk och varför Gud utvalde dem.

¹⁰ Romarbrevet 15:7, 10. Vers 10 är citat från Femte Moseboken 32:43.

¹¹ Galaterbrevet 3:28.

¹² Första Petrusbrevet 2:9-10.

¹³ Romarbrevet 11:29.

2. Israel i Guds frälsningsplan

Gud skapade världen fulländad. Till en plats av glädje, kärlek och frid där människorna levde i harmoni med varandra, sin Skapare och skapelsen. Ett paradiset där allt var gott. Men genom det vi kallar syndafallet, där människan valde att gå sin egen väg, har världen blivit något helt annat. En plats där ondska och mörker råder. Och inte bara i världen utan också i människans hjärta.

Men i sin godhet och kärlek till människan iscensatte Gud sin räddningsplan. Redan i paradiset direkt efter fallet uttalar Gud löftet om att ormen ska krossas.¹⁴ Ormen representerar i skapelseberättelsen den onda makt som förledde människorna och som ockuperade världen. Frälsningsplanens genomförande inleds med att Abram nås av kallelsen:

Herren sade till Abram: Gå ut från ditt land och din släkt och din fars hus och bege dig till det land som jag ska visa dig. Där ska jag göra dig till ett stort folk. Jag ska välsigna dig och göra ditt namn stort och du ska bli en välsignelse. Jag ska välsigna dem som välsignar dig och förbanna den som förbannar dig. I dig ska jordens alla slakten bli välsignade.¹⁵

Gud kallar Abraham med syftet att bli till välsignelse.¹⁶ Alla folk på jorden ska bli välsignade genom honom. Denna

¹⁴ Första Moseboken 3:15 (Svenska Folkbibeln 15).

¹⁵ Första Moseboken 12:1-3 (Svenska Folkbibeln 15).

¹⁶ Abraham som betyder fader till många folk heter först Abram. Han får sitt namn Abraham när förbundet bekräftas i Första Moseboken 17. I denna text använder vi namnet Abraham.

uppgift och roll att bli en välsignelse för hela världen ges vidare till hans avkomlingar, Israels folk.

En vanlig fråga när Israel som Guds utvalda folk kommer på tal är om Gud har favoriter. Varför just Israel? Anser Gud att de är bättre, viktigare än andra folk? Varför utvalde Gud ett folk, och varför just Israel?

Utväljandets principer

Det verkar vara en genomgående princip i Bibeln att när Gud kallar någon till en viss uppgift så är det för att andra ska bli välsignade. Det handlar inte om att den utvalde ska glänsa eller betraktas som viktigare än andra. Den utvalde blir ett redskap för att förmedla Guds godhet.

Utväljandet är dock ofta förknippat med lidande för den som blir kallad. Det finns ett pris i att vara Guds redskap, och genom historien har Israels folk fått utstå mycket lidande. Ibland som konsekvens av sina egna felsteg men också för att de är Guds folk.¹⁷

En jämförelse kan göras med att en grupp människor är samlade i ett hem en vinterkväll och har ett trevligt samtal framför en sprakande brasa. Så ger värden någon i sällskapet uppdraget att gå och hämta mat som är beställd i en restaurang en bit bort. Den utvalde ger sig ut i snöstormen och kommer tillbaka en halvtimme senare med mat som äts med god aptit. Den som blev utvald fick förmedla välsignelse, men också utstå obehag. Alla i sällskapet visar

¹⁷ Ett exempel på det senare ser vi i Esthers bok.

tacksamhet till den som utvaldes att genomföra uppdraget. Även om bilden är enkel och naiv kan den säga något om Israels roll som förmedlare av välsignelse till världen.

Utväljandet i Bibeln är även alltid av nåd. Det är inte mänskliga meriter som gör att någon utväljs. Tvärtom verkar det ofta vara avsaknaden av egen förmåga och status som gör att Gud utväljer någon till ett uppdrag. I Femte Moseboken påminner Gud Israel om att det inte var för att de var ett större folk än andra som Gud utvalde dem: "...ni är ju det minsta folket av alla."¹⁸

Utväljandets princip kan sammanfattas med att Gud utväljer av nåd, med syftet att det ska bli till välsignelse för andra. Utväljandet innebär alltid en kostnad, ett lidande för den som blir utvald.

Exemplet Paulus

Ett exempel på denna princip ser vi också hos Paulus. Han betonar ofta att han blivit utvald av nåd, han som till och med förföljt de troende. Och när Ananias sänds att förmedla kallelsen till Paulus säger Gud: "Gå, honom har jag utvalt till mitt redskap. Han ska föra ut mitt namn till hedningar och kungar och Israels folk, och jag ska låta honom få veta hur mycket han måste lida för mitt namns skull."¹⁹ Precis som Israels folk utvaldes Paulus av nåd för att bli till välsignelse för andra, men till priset av lidande.

Välsignelse för världen – hur då?

¹⁸ Femte Moseboken 7:7.

¹⁹ Apostlagärningarna 9:15-16.

På vilket sätt skulle då Israel bli en välsignelse för alla folk? I Romarbrevet 9 får vi en koncentrerad sammanfattning av den unika roll Israel fick som Guds utvalda folk.

*De är ju israeliterna, som har fått söners rätt, härligheten, förbunden, lagen, gudstjänsten och löftena, de har fäderna och från dem kommer Kristus som människa, han som är över allting, gud, välsignad i evighet, amen.*²⁰

När Israels folk befriats från att ha varit slavar i Egypten under hundratals år kom de på sin vandring mot det utlovade landet till berget Sinai. Där utspelar sig ett oerhört drama. Guds närvaro manifesteras med åska, blixtar och starka hornstötter på ett sätt som gör att folket darrar av fruktan. Där uttalar också Gud sin vilja med Israels folk, att de ”skall vara ett rike av präster och ett heligt folk som tillhör mig”.²¹ Gud ger folket sin lag, sina befallningar och med dessa som grund ingår Gud förbund med folket.²² Förbundet är ett slags avtal mellan Gud och folket som närmast är att likna vid en vigsel där en man och kvinna svarar ja till varandra och överlåter sig till varandra för hela livet.²³

Varför behövde Gud ett folk i sin frälsningsplan? Vad betyder det att de skulle vara hans präster, ett heligt folk?

²⁰ Romarbrevet 9:4-5.

²¹ Andra Moseboken 19:6.

²² Andra Moseboken 24:8.

²³ Se Femte Moseboken 26:17-18 där parterna försäkrar att uppfylla sin del i förbundet

Ett rike av präster

En viktig roll för Israel som Guds folk handlade om att fira gudstjänst. På Guds befallning byggde de tabernaklet, en helgedom, en plats för gudstjänst, som de transporterade under ökenvandringen. Så småningom ersattes detta av det tempel som Salomo lät bygga i Jerusalem. Där bar folket fram offer, bön och lovsång till Gud.

Som vi sett skriver Paulus i sin sammanfattning av vad som varit utmärkande för israeliterna att de bland annat fått ”gudstjänsten” och ”härligheten”. Och i Hebreerbrevet får vi veta att den gudstjänst som israeliterna firade och den helgedom de byggde var avbilder av den himmelska gudstjänsten och helgedomen.²⁴

Att vara ett folk som firar gudstjänst innebar att vara en mötesplats mellan himmel och jord, mellan Gud och människan! En plats för Guds härlighet. Enligt Romarbrevet 3:23 har alla syndat och gått miste om Guds härlighet. Men tack vare Israels tempel och gudstjänstfirande har det genom historien funnits en plats för Gud härlighet på ett påtagligt sätt. Såväl när tabernaklet som när templet invigs fylls dessa av Guds härlighet och närvaro.²⁵

Ett heligt folk präglad av Guds lag

Att vara helig betyder att vara avskild för ett syfte. Gud väljer ut Israels folk med en särskild avsikt, att de ska vara ett

²⁴ Hebreerbrevet 8:5, 9:23-24.

²⁵ Andra Moseboken 40:34, Andra Krönikerboken 5:13-14.

ljus för andra folk. Detta skulle de vara genom att följa den lag han gav dem. Med lagen avses de fem Moseböckerna, i sammanfattning de tio buden.

Ibland har det beskrivits som att lagen varit och är en tung börda för Israel. Men så har folket själv inte uppfattat det. Tvärtom – för Israel har lagen setts som ett privilegium, en gåva. Bibelns längsta kapitel, Psaltaren 119, är en enda lång lovsång till Gud för lagen. ”Jag har min lust i dina bud, ja jag älskar dem.”²⁶

Gud gav inte heller lagen för att Israels folk genom att följa den skulle bli räddade. Lagen gavs till ett redan befriat folk för att det skulle bevaras i frihet. Efterlevnaden av buden är en respons på det Gud redan gjort. Det första budet av de tio är enligt judisk tro ”Jag är Herren din Gud som förde dig ut ur Egypten, ut ur slavlägret”.²⁷ Det låter inte som ett bud för oss, och judarna använder inte heller uttrycket ”de tio budorden”, utan benämner dem ”de tio orden”.²⁸

Ofta och under långa tider misslyckades Israel i sin roll att vara ett heligt folk som helhjärtat följer Guds undervisning. På så sätt blev de snarare ett varnande exempel än ett ljus. I stället för välsignelse drabbades de av förbannelse. De blev förtryckta av fiender och hela landet påver-

²⁶ Psaltaren 119:47.

²⁷ Andra Moseboken 20:2.

²⁸ Även för judarna blir det tio ord, Eftersom de slår ihop nr 9 och 10 i klassisk kristen version till ett bud: du ska inte ha begär...

kades. Gång på gång sände Gud profeter för att tala folket till rätta genom att visa att deras problem hade sin grund i att de övergett Guds lag. Profeten Jeremia ropade ut sin klagan:

Varför är landet fördärvat, förbränd som en öken där ingen färdas? Herren svarade: Därför att de har övergett min lag som jag har förelagt dem. De har inte lyssnat till mig och inte följt min lag.²⁹

Men genom hela historien har det funnits en trogen minoritet, en spillra av trogna.³⁰

”Från dem kommer Kristus”

Den koncentrerade beskrivningen i Romarbrevet 9 av Israels privilegier och roll avslutas med orden: ”från dem kommer Kristus som människa, han som är över allting, gud välsignad i evighet, amen.”³¹

Israels viktigaste roll i Guds frälsningsplan handlar om att vara det sammanhang där Messias kunde födas och träda fram som frälsare för hela världen. På det sättet har Israel blivit en välsignelse för alla folk. Jesus bekräftar denna helt avgörande roll i Guds frälsningsplan i sitt samtal med den samariska kvinnan där han säger att ”frälsningen kommer från judarna”.³² Frälsningen kanaliseras genom Israel.

²⁹ Jeremia 9:12-13.

³⁰ Jesaja 1:19.

³¹ Romarbrevet 9:5.

³² Johannesevangeliet 4:22.

Israel var det sammanhang som var nödvändigt för att Jesus skulle kunna tas emot och utföra sitt uppdrag som Messias på ett begripligt sätt. Han uppfyller alla messianska profetior i Gamla testamentet. Han är den trofaste israelit som i lydnad för Gud uppfyller hela lagen. Och han är den som hela systemet med offer av olika slag pekar fram emot.³³

Det skulle kunna beskrivas som att Israels uppdrag att bli en välsignelse för hela världen smalnar av, som ett timglas. Från Israel till Juda och i samband med kung Davids styre blir det klart att det är från hans släkt som Messias ska träda fram. David får löftet från Gud om en ättling med ett kungadöme som aldrig ska ta slut, ”och hans tron skall aldrig vackla”.³⁴ Från Israel, till Juda, till Davids släkt och till slut till en enda person: Jesus Kristus. Men från den smalaste punkten vidgas timglasets och på samma sätt sprids välsignelserna från Jesus ut i hela världen. Från Jerusalem, Judeen, Samarien och till jordens yttersta gräns.

Nytt ljus över Gamla testamentet

Vi ser i Nya testamentet att profetiorna från Gamla testamentet tolkas i ljuset av Jesus. Exempelvis profeterar Amos om att Israels upprättelse innebär att de ska lägga andra folk under sig. Enligt Jakob betyder denna profetia om Israels upprättelse att ”alla de andra människorna skall söka Herren, alla folk över vilka mitt namn har utro-

³³ Hebreerbrevet.

³⁴ Första Krönikeboken 17:14.

pats”.³⁵ Alltså att andra folk ska komma till tro.

I ljuset av Nya testamentet ser vi också att beskrivningar i Gamla testamentet som kan uppfattas handla om Israels uppgift och roll uppfylls i Jesus Kristus. Inte minst i Jesajas skildring av Herrens lidande tjänare: ”Han blev pinad för våra brott, sargad för våra synder, han tuktades för att vi skulle helas, hans sår gav oss bot. Vi gick alla vilse som får men Herren lät vår skuld drabba honom.”³⁶

Paulus sammanfattar på ett kärnfullt sätt hur Jesus fullbordar det uppdrag, den roll som Gud gav till Abraham och till Israel att bli till välsignelse för hela världen. ”Så skulle hedningarna genom Jesus Kristus få den välsignelse som gavs åt Abraham.”³⁷

Detta var en kortfattad beskrivning av Israels roll och uppgift i Guds frälsningsplan. Vi har all anledning att vara tacksamma för att det judiska folket, trots sina brister, förvaltade lagen, firat gudstjänst och varit det sammanhang där Messias kunde träda fram. Men vad händer sedan? Har de gjort sitt och befinner sig nu på avbytarbänken? Är de fortfarande Guds folk? Eller har kyrkan tagit över den rollen? Vad ska hända med Israel i framtiden? Och vad har Israel för betydelse för min tro? Detta är viktiga frågor som vi kommer att bearbeta i fortsättningen av denna skrift.

³⁵ Amos 9:11-12, Apostlagärningarna 15:16-17.

³⁶ Jesaja 53:5-6.

³⁷ Galaterbrevet 3:14.

3. Israel och förbunden

I Bibeln läser vi om hur Gud sluter olika förbund med enskilda människor och med Israel som folk. Förbunds-
begreppet är ett av Bibelns viktigaste, och är helt grund-
läggande för att rätt förstå den bibliska berättelsen och
Israels liv och kallelse. Ett förbund är en djup och över-
låten överenskommelse som syftar till gemenskap. Det
upprätthålls genom att de båda parterna hedrar och håller
avtalets löften. När Paulus i Romarbrevet 9 lyfter fram
Israels välsignelser nämner han också förbunden i flertal.
Så vilka är förbunden mellan Gud och Israel och vad är
dess innehåll?

Förbundet med Abraham

Det mest grundläggande av alla Guds förbund är det
mellan Gud och Abraham som vi läser om i Första Mose-
boken 15 och 17. Abraham får sin kallelse redan i kapitel
12 men förbundet sluts i kapitel 15 och förtydligas och
bekräftas sedan ytterligare i kapitel 17. Det är viktigt att
se att när Gud sluter förbund med människan är det alltid
Gud som är initiativtagaren och garanten för avtalet och
dess innehåll. Vi läser: ”Herren slöt då detta förbund med
Abram...”.³⁸ Guds förbundspartner väljs inte heller ut
utifrån egna goda meriter utan är lika bristfälliga som
alla andra människor. Guds förbund är alltid något som
vilar på Guds storhet och som förutsätter Guds nåd. Med

³⁸ 1 Moseboken 15:18.

Abraham ser vi också att det är Gud som är den handlande parten vid överenskommelsens ingående. Abraham får ta emot allt som en gåva³⁹ genom att tro på Herren.⁴⁰

Så vad var förbundets innehåll? Det är också detta Abraham undrar när han frågar vad Gud har att erbjuda honom.⁴¹ Gud berättar då att han ska ge honom en arvinge och att hans avkomma kommer att bli så som stjärnorna.⁴² Gud lovar också ett land som kommer att vara Abrahams och hans efterkommandes för evig tid.⁴³ Alla jordens släkten och folk utlovas också att bli välsignade genom Abraham.⁴⁴

Förbundet mellan Gud och Abraham är totalt grundläggande för den israeliska självbilden och gudsrelationen. Gud benämns sedan som Abrahams Gud när han kallar Isak och Jakob, som sedan också får namnet Israel.⁴⁵ Det är Guds löften till Abraham som bekräftas till hans efterkommande. När Gud sedan sluter sitt nästa stora förbund, det med Mose och Israel, är det därför också naturligt för Gud att relatera till förbundet med Abraham och presentera sig som Abrahams, Isaks och Jakobs Gud.⁴⁶ Guds

³⁹ 1 Moseboken 15:12, 17-18.

⁴⁰ 1 Moseboken 15:6, 17:9, Romarbrevet 4.

⁴¹ 1 Moseboken 15:2.

⁴² 1 Moseboken 15:4-5.

⁴³ 1 Moseboken 13:15, 17:7-8. Löftet om landet gavs till Abraham redan i kap 13.

⁴⁴ 1 Moseboken 12:3, 18:18. (Svenska Folkbibeln 15).

⁴⁵ 1 Moseboken 26:24, 31:42.

⁴⁶ 2 Moseboken 2:24, 3:6.

förbund med Abraham är den naturliga utgångspunkten när Gud möter Mose därför att detta nästa förbund är en fortsättning av Abrahamsförbundet.⁴⁷

Förbundet med Israel

När Gud möter Mose i den brinnande busken visar detta återigen att det är Gud som tar initiativet till att ingå i förbund. I Andra Moseboken 6:4-5 läser vi att Gud har hört Israels klagan, att han har kommit ihåg sitt förbund med Abraham och att han inte har glömt det land han har lovat Abrahams efterkommande. Gud kallar nu israeliterna ut från slaveriet för att istället vara hans egendomsfolk, ett avskilt folk i Guds tjänst.⁴⁸ Mose kallas vid uttåget från Egypten upp på berget Sinai där förbundet ingås och bekräftas.⁴⁹

Denna gång medför förbundet dock också krav på folket. Som Guds egendomsfolk behöver de höra Guds röst och följa hans bud.⁵⁰ Israel blir nu ett rike av präster och ett heligt folk, vilket säger något viktigt om Israels kallelse. Israel är ett folk som nu har avskilts (helgats) åt Gud för att göra helig tjänst inför Gud i världen, och i detta vara ett tecken om Gud för folken. De tio orden Gud ger Israel vid förbundets ingående instruerar hur hans folk ska leva för att genom sin livsstil och bekännelse vittna om Israels

⁴⁷ 2 Moseboken 6:5.

⁴⁸ 2 Moseboken 19:5. 5 Mos 7:6.

⁴⁹ 2 Moseboken 19-20, 24:8.

⁵⁰ 2 Moseboken 19:5.

Gud och om ett välsignat liv.⁵¹ Detta är klart i Femte Moseboken 4:6 "Ni skall följa dem och lyda dem för att andra folk skall se er vishet och insikt. När de hör alla dessa stadgar kommer de att säga: 'Detta stora folk är verkligen ett vist och insiktsfullt folk!'"

Guds förbund och kallelse av Israel är en avgörande del i Guds pågående förverkligande av löftena till Abraham och planen att välsigna världen. Fortsättningen går nu genom att ytterligare ett förbund sluts inom Israel, det med kung David.

Förbundet med Israels kung David

Vi har ingen text som direkt beskriver hur Gud ingår förbund med David, men det finns bibeltexter som refererar till förbundet mellan Gud och David. I Andra Krönikeboken 21:7 läser vi: "Ändå ville Herren inte utplåna Davids ätt, på grund av det förbund han slutit med David. Han hade lovat att en lampa alltid skulle brinna för honom och hans efterkommande." Även i Psaltaren 89:4 läser vi: "Jag slöt ett förbund med min utvalde, min tjänare David gav jag min ed:".

Gud sluter förbund med David, och de löften Gud ger David och hans kungadöme är av stor betydelse. Gud säger: "Ditt hus och ditt kungavälde skall bestå inför mig i all framtid, och din tron skall aldrig vackla."⁵² I Psaltaren 18

⁵¹ Kallelsen att vara ett ljus för hedningarna bekräftas också av Gud till Jesaja i 49:6. 42:6, 51:4.

⁵² 2 Samuelsboken 7:16. Se också 1 Krönikeboken 17:12-14.

läser vi också: ”Stora segrar skänker Herren åt sin kung, han handlar trofast mot sin smorde, mot David och hans ätt för evigt.”

Gud fäster eviga löften till Davids kungadöme och utifrån detta växer sedan också en föreställning fram att en särskild smord kung (Messias=den smorde) i framtiden skulle träda fram från Davids ätt och slå ner fienden och för alltid regera i rättfärdighet.⁵³ Det är denna judiska Messiasförväntan vi sedan möter i Nya testamentet. När Maria bejakar Guds kallelse att bli havande med Jesus är ängeln besked att: ”Han skall bli stor och kallas den Högstes son. Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron”.⁵⁴ När de vise männen kommer till kung Herodes efter att ha sett och följt stjärnan på himlen, är deras fråga var den nyfödde kungen är. Efter detta läser vi hur kung Herodes söker svar: ”Och han samlade folkets alla överstepräster och skriftlärda och frågade dem var Messias skulle födas.”⁵⁵ Observera hur frågan om en stor kung naturligt uppfattas handla om Messias, det vill säga, den kung som profeterna uppfattats talat om skulle komma någon gång i framtiden, och då från Davids ätt och stad. När Johannes döparen sedan träder fram är den naturliga frågan utifrån

⁵³ Psaltaren 2, 17, Uppenbarelseboken 22:16. Språkbruk som används för att beskriva den smorde kungen överträffar det språkbruk som naturligt kan tillämpas på någon av de mänskliga kungar som regerade i Jerusalem under GT:s tidsperiod. Texterna uppfattades därför också kunna peka på en stor framtida kung.

⁵⁴ Lukasevangeliet 1:32.

⁵⁵ Matteusevangeliet 2:4.

folkets Messiasförväntan om han är Messias.⁵⁶ Förväntan om en Messias utifrån Guds löfte till kung David ser vi också i Jesus egen fråga till sina lärjungar i Matteusevangeliet 22:42: "Vad anser ni om Messias? Vems son är han?" — 'Davids', svarade de."

När Jesus kliver in i sin kallelse är det därför utifrån den rådande messiasförväntan naturligt för folket att fråga om han är den kung från Davids ätt som de väntade på. Det är precis detta änglarna vid Jesus födelse också låter meddela, och här knyts både förbundet med David och Messiasförväntan samman. "I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren."⁵⁷ Att Jesus härstammade från Davids släkt var en avgörande sak om han skulle uppfylla de profetiska orden om den befriare och kung som skulle komma från Davids tron och regera utifrån de eviga löften som Gud en gång hade knutit till David och hans efterkommande. När Jesus till påsken rider in i Jerusalem utbrister folket därför: "Hosianna, Davids son! Välsignad är han som kommer i Herrens namn. Hosianna i höjden."⁵⁸ Jesus bekräftar också för sina lärjungar att han är den Messias som alla väntar på.⁵⁹

⁵⁶ Lukasevangeliet 3:15.

⁵⁷ Lukasevangeliet 2:11.

⁵⁸ Matteusevangeliet 21:9. Begreppet "Davids son" används genomgående om Jesus i evangelierna.

⁵⁹ Matteusevangeliet 16:16-17.

Den nya förbundet

Även i Nya testamentet talas det om att Gud sluter förbund. Inför påsken instiftar Jesus ett *nytt förbund* med sina efterföljare.⁶⁰ Det nya förbundet vilar återigen på Gud, och denna gång även på vad Jesus kommit för att göra på korset. Vid påskmåltiden kallar Jesus brödet ”min kropp” och vinet ”mitt blod”, och i detta knyts förbunds- måltiden och dess element samman med nya förbundets budskap om frälsning genom Jesus död och uppståndelse. Detta har klara likheter med den judiska påskmåltiden som firades genom att Israel åt påskalammet och där blodet från det slaktade djuret blev tecknet som ledde till liv.

Även profeterna i Gamla testamentet talade om ett nytt förbund som Gud skulle instifta i framtiden. När Jeremia i kapitel 31 talar om detta förbund är det viktigt att vi också läser kontexten. Kapitlet inleds med en beskrivning av Guds eviga kärlek till Israel, dess kommande frälsning och hur Gud ska samla sitt folk från jordens alla hörn.⁶¹ Här framgår också att löftet gäller dem som är kvar av Israel.⁶² Texten fortsätter sedan med att ytterligare beskriva Guds barmhärtighet över Israel innan kapitlet avslutas med att berätta om det nya förbund som Gud en dag ska sluta med Israel. I Jeremia 31:31-33 läser vi:

⁶⁰ Lukasevangeliet 22:14-23.

⁶¹ Jeremia 31:1-14.

⁶² Jeremia 31:7.

Se, dagar ska komma, säger Herren, då jag sluter ett nytt förbund med Israels hus och med Juda hus, inte som förbundet jag slöt med deras fäder den dag då jag tog deras hand och förde dem ut ur Egyptens land – förbundet med mig som de bröt fastän jag var deras rätte herre – säger Herren. Nej, detta är förbundet som jag efter denna tid ska sluta med Israels hus, säger Herren: Jag ska lägga min lag i deras inre och skriva den i deras hjärtan. Jag ska vara deras Gud, och de ska vara mitt folk.⁶³

Här framgår det att Gud en dag i framtiden ska sluta ett nytt förbund med Israel och Juda, vilket indikerar Israel som helhet. Det unika med detta nya förbund är att Gud ska lägga sin lag i människans hjärta, vilket gör detta förbund annorlunda jämfört med de tidigare. I Hebreerbrevet 8 uttrycks att detta nya förbund är ett bättre förbund, då det är grundat på bättre löften.⁶⁴

Det är också viktigt att se att det nya förbundets giltighet ska gälla tills solen inte längre går upp och månen och stjärnorna inte längre lyser om natten.⁶⁵ Vi ser därmed att det nya förbundet inkluderar hela Israel och att förbundet är giltigt så länge universum består.

En fråga vi utifrån detta behöver ställa är hur det nya förbundet ska uppfattas i relation till de tidigare? Innebär detta *nya förbund* att de gamla nu har nått sitt slut, eller

⁶³ Svenska Folkbibeln 15.

⁶⁴ Hebreerbrevet 8:6.

⁶⁵ Jeremia 31:7, 35-37.

gått upp i det nya förbundet? Har förbundet med Abraham och Mose nått sitt slut när Jesus nu uppfyller lagen och infriar många av de tidigare förbundens olika löften?⁶⁶ Frågorna hur det nya förbundet relaterar till de gamla är centrala och vi behöver därför se vad Bibeln ger för svar på dessa frågor.

Förbundens relation till varandra

När vi diskuterar förbunden behöver vi förstå att de olika förbunden aldrig sägs ersätta något av de tidigare. Det nya förbundet ska snarare ses som en förnyelse och en utveckling av de tidigare förbunden. Förbundet med Mose ersatte inte det med Abraham och förbundet med David ersatte inte det med Israel. Jesus säger inte heller något om att det nya förbundet han instiftar ersätter något av de gamla. Det nya läggs snarare till de redan befintliga, där varje förbund tillfört nya perspektiv utan att ersätta något av de gamla. Vi ser också att när Paulus i Romarbrevet 9 talar om Israels välsignelser och förbund är han tydlig med att ”de har” förbunden, vilket visar att förbunden med Israel fortfarande är verksamma i det nya förbundets tid.

När Jesus instiftar sitt nya förbund är detta därmed inte ett brott med Abrahamsförbundet utan snarare något som är en förlängning av det tidigare. I Galaterbrevet 3:16 läser vi därför om hur Jesus kopplas samman med Guds förbund med Abraham och löftet om att Gud ska välsigna alla folk genom Abrahams avkomma, som här beskrivs vara Jesus.

⁶⁶ Romarbrevet 10:4, Lukasevangeliet 16:16, Galaterbrevet 3:9-25.

Förbundet med Mose är också det fortfarande verksamt då det judiska folkets roll och funktion fortfarande är en del utav Guds stora frälsningsplan gällande alla folk. Denna uppgift är ännu inte slutförd. Detta ser vi i Romarbrevet kapitel 9-11 där Israel som folk fortfarande beskrivs ha en tydlig roll i Guds plan och att Gud varken tagit tillbaka eller ångrat sina gåvor eller sin kallelse till Israel.⁶⁷

Men läser vi inte i Hebreerbrevet 8 att det nya förbundet också innebär ett slut för de gamla? I vers 13 står det: "Genom att tala om ett nytt förbund har han gjort det förra föråldrat. Och det som blir gammalt och föråldrat skall snart försvinna." Här kan vi se att det gamla förbundet ska försvinna, men texten är klar över att detta ännu inte har skett. Vi kan därför i Nya testamentet läsa om att de första Jesustroende judarna inte slutade att följa de judiska religiösa lagarna och att Paulus i Romarbrevet 9 uttryckt att förbunden fortfarande är verksamma.⁶⁸

Gud stänger därmed inte gamla förbund när nya ingås och de olika förbunden ger olika delar in i den kommande fullhet som fortfarande väntar och som Gud har lovat ska komma vid Jesus andra ankomst och vid världens slut.

⁶⁷ Romarbrevet 11:2, 29.

⁶⁸ "De är ju israeliterna, de har... förbunden..." Romarbrevet 9:4 (Svenska Folkbibeln 15).

4. Israel och frälsningen

Frågan om judarnas frälsning har genom kyrkans historia vållat diskussion och lett fram till olika uppfattningar. Vi har redan i kapitel två konstaterat att judarna har en viktig roll i Guds frälsningsplan, men frågan är nu hur vi ska förstå att det är så få judar som har omvänt sig till Jesus? Visar detta att judarna har ersatts som Guds folk av kyrkan? Låt oss kort titta närmare på dessa frågor med Romarbrevet kapitel 9-11 som utgångspunkt.

Har Gud valt bort Israel?

Romarbrevet 9 inleds med att uttrycka sorg över att så få judar har överlåtit sig till Jesus och tagit emot frälsningen från Gud. Paulus uttrycker till och med att han själv är villig att bli skild från Kristus om detta skulle hjälpa dem.⁶⁹ När många judar nu inte vänt om till sin Messias och räddare blir frågan om detta pekar på att Guds löften till Israel har visat sig varit felaktiga eller har upphört? Har Israel förlorat sin unika kallelse i Guds frälsningsplan? Det är detta Romarbrevet 9-11 i flera steg vill ge besked om, och svaret är klart: Gud har varken förskjutit sitt folk Israel eller ställt dem utanför Guds frälsningsplan. Så på vilket sätt har Gud hållit det han lovat Israel?

Svaret på dessa frågor inleds med att fokusera på Guds kallelse till Israel. Resonemanget är komplicerat och väcker många frågor om bland annat Guds val. Har Gud

⁶⁹ Romarbrevet 9:3.

företbestämt somliga individer till räddning och andra till undergång? Det är här viktigt att se att texten inledningsvis inte behandlar judarnas personliga frälsning, utan snarare Israels unika kallelse och kollektiva roll inom Guds frälsningsplan. Frågan om människans personliga frälsning har sitt centrum i kapitel 10, där vi förstår att Guds kallelse av Israel som grupp och frälsningen av enskilda individer är två olika saker. Mer om detta senare.

Diskussionen om Israel inleds med ett uppseendeväckande uttalande: "Israel är inte alla som kommer från Israel."⁷⁰ Detta uttalande kräver en längre förklaring, vilket Paulus nu ger utifrån en rad skriftcitater och textsammanhang från Gamla testamentet.⁷¹ I detta ser vi att Gud varken har förskjutit eller valt bort Israel, vilket textförfattaren Paulus själv är ett bevis på.⁷² Gud har i stället utvalt en mindre grupp inom Israel, som nu i förbundet med Israel bär löftena vidare. I kapitel 11, vers 7 läser vi att det är denna mindre grupp som uppnått det som Israel strävat efter. Denna grupp har blivit utvald och uppnått Israels stävan genom att de tror på Jesus. De går under begreppet "resten".⁷³ Uttrycket är hämtat från Gamla testamentet där det betecknar de inom Guds folk som troget vänder om till Herren.⁷⁴

⁷⁰ Romarbrevet 9:6.

⁷¹ Detta textsammanhang innehåller fler skriftcitater och hänvisningar än något annat textsammanhang i hela NT. En tredjedel av Paulus samtliga skriftcitater i alla hans brev finns här i Romarbrevet 9-11.

⁷² Romarbrevet 11:1.

⁷³ Romarbrevet 9:27, 11:5.

⁷⁴ Jesaja 10:22, 1 Kungaboken 19:18.

Israels kallelse och Guds val

Genom historien har Gud använt sig av sitt fria val och bestämt vem av Abrahams ättlingar som fått bära löftena vidare. Genom bibeltexternas olika exempel ser vi att Guds val aldrig beror på människans förtjänst, utan endast på Guds nåd och suveräna rätt att välja fritt.⁷⁵

Nu talar Paulus om en mindre grupp inom Israel som genom sin tro på Jesus blivit utvald att bära löftena vidare och till sitt slutliga mål.⁷⁶ I Andra Korinthierbrevet 1:20 läser vi: ”Ty alla Guds löften har fått sitt ja genom honom. Därför säger vi också genom honom vårt Amen, Gud till ära.” Jesus är den slutliga uppfyllelsen av de löften Gud gett det judiska folket, och det är därför tron på Jesus, som också leder det judiska folket till sin kallelse och fullbordan.

Att en liten grupp av Israel, genom sin tro utvalts av nåd betyder inte att Gud valt bort de andra. Judarnas otro beror inte på Guds val, utan på judarnas eget val. Detta blir klart både i Romarbrevet 9:22 där vi ser att Gud är passiv i relation till vredens kär, medan Gud i vers 23 beskrivs som aktiv i förberedandet av barmhärtighetens kär. Vredens kär förbereds därmed av människan själv genom sin synd. Judarnas personliga otro framkommer också klart i orden: ”Men om Israel säger han: Hela dagen har jag räckt ut mina händer mot ett olydigt och motspänstigt folk.”⁷⁷

⁷⁵ Romarbrevet 9:16

⁷⁶ Romarbrevet 9:8, 9:31-32

⁷⁷ Romarbrevet 10:21. Se också 1 Tessalonikerbrevet 2:14-16.

Detta visar att det nu finns ett litet Israel inom Israel som genom sin tro på Jesus har klivit in i den slutliga fasen av Israels kallelse och löften. Det Israel som nu genom sin otro har lämnats utanför, är dock inte bortglömt eller kasserat. De har fortfarande löftena och förbunden⁷⁸ och har fortsatt en central plats i Guds frälsningsdrama, vilket blir tydligt när vi fortsätter vår läsning i Romarbrevet 9-11. Gud kommer fortsätta att använda Israel för sina syften och för världens frälsning, men nu genom deras otro⁷⁹. Gud har därmed varken förskjutit sitt folk eller svikit sina löften. Israel är inte utanför Guds frälsningsplan, de står mitt i den, tack vare Guds nåd.

Israels kallelse och individens frälsning är inte samma sak

En viktig sak att poängtera är att Guds kallelse av Israel och frälsningen av enskilda individer inte nödvändigtvis är samma sak. Vi kan i Bibeln se att koncepten kallelse och frälsning naturligt kan höra samman, men i vårt aktuella textsammanhang blir det tydligt att det inte är samma sak. Hela Israel blev som grupp kallad till att vara Guds folk, men denna kallelse har helt klart inte lett fram till att alla individer inom det judiska folket har blivit eller kommer att bli frälsta. Paulus ber därför med hela sitt hjärta att hans landsmän, judarna, ska bli frälsta.⁸⁰ Guds särskilda kallelse och individens personliga frälsning är därmed inte identiska.

⁷⁸ Romarbrevet 9:4.

⁷⁹ Romarbrevet 11:11-12.

⁸⁰ Romarbrevet 10:1.

Vägen till frälsning

Orsaken till att många judar inte tagit emot Jesus handlar enligt Romarbrevet om att de saknat den rätta insikten om Jesus.⁸¹ De strävade efter att upprätthålla sin egen rättfärdighet och missade att känna igen rättfärdigheten från Gud som nu uppenbarats genom Jesus.⁸² I bibeltexten betonas att ingen behöver fråga efter att hämta rättfärdigheten vare sig uppe i himlen eller nere i djupen.⁸³ Gud har kommit nära så att människan kan finna räddning genom att med munnen bekänna Jesus som Herre och i sitt hjärta tro att han har dött och uppstått från det döda.⁸⁴ Jesus är därmed rättfärdigheten från Gud och frälsaren, både för juden och för hedningen.

Hela Israel ska bli frälst

I Romarbrevet 11 går resonemanget in för landning och diskussionen når sin kulmen i de omdiskuterade orden att *hela Israel skall bli frälst*.⁸⁵ Detta uttalande kan vid en första anblick verka klart och tydligt. Alla judar kommer en gång i framtiden att bli frälsta. Men när vi läser uttalandet utifrån Bibelns texter i stort och i sitt lokala textsammanhang väcker uttalandet många frågor. Vilka är Israel, då bibeltexterna tidigare betonat hur Israel i någon mening verkar ha omdefinierats och definierats som en mindre

⁸¹ Romarbrevet 10:2.

⁸² Romarbrevet 9:30-33, 10:2-4, Romarbrevet 4. Galaterbrevet 2:16.

⁸³ Romarbrevet 10:6-7.

⁸⁴ Romarbrevet 10:9.

⁸⁵ Romarbrevet 11:26.

grupp av löftets barn inom Israel?⁸⁶ Varför all denna textutläggning och stora vända över det judiska folkets frälsning, om judarna till slut ändå kommer att räddas? Vi kan också fråga oss hur en kollektiv frälsningsbeskrivning av Israel som etnisk grupp går ihop med orden om att det bara är den människa som personligt bekänner Jesus som Herre som blir frälst? Frågorna är många och vi kan här bara lyfta fram några perspektiv.

För det första behöver vi notera att uttrycket "hela Israel" i Gamla testamentet ofta har en representativ betydelse och därmed inte betyder alla individer i Israel.⁸⁷ Som vi förstår det är det så begreppet används här i Romarbrevet 11:26. För det andra behöver vi förstå innebörden i uttrycket "Israel" i Romarbrevet 11:26. Här finns det flera uppfattningar inom kyrkan utifrån att bibeltexterna kan uppfattas bredda begreppet Israel.⁸⁸ Galaterbrevet 6:16 lyfts av somliga fram som stöd för att även kyrkan nu är en del av ett så kallat andligt Israel, men det aktuella textsammanhanget i Romarbrevet 9-11 visar att begreppet Israel här handlar om det judiska folket. Termen förekommer tio gånger i Romarbrevet 9-11, och varje gång hänvisar termen till det etniska Israel. Detta är helt klart betydelsen av termen i Romarbrevet kapitel 11, vers 25b, och en övergång från denna etniska beteckning till en rent andlig sådan i vers 26a är inte sannolik.

⁸⁶ Romarbrevet 9:6, 9:8.

⁸⁷ 5 Moseboken 27:9, Josua 3:17, 1 Samuelsboken 3:20, Danielsboken 9:11.

⁸⁸ Romarbrevet 2:28, Galataerbrevet 6:16.

När vi uppfattar att Paulus här med begreppet Israel avser det etniska Israel skulle detta innebära att "hela Israel" syftar på en stor grupp judar som en gång i framtiden kommer att vända om till Jesus och bli frälsta. När detta sker blir nu också dessa judar till slut en del av det Israel som texten redan tidigare förklarar som löftets barn genom tron.⁸⁹ I detta knyts många av textsammanhangets olika perspektiv samman, och åtskillnaden mellan judar och icke judar bibehålls för att till slut också förenas i Kristus på ett sätt som går i linje med texterna.

Paulus sorg över judarnas otro

Men vad ligger då bakom Paulus vända, sorg och iver över judarnas uteblivna frälsning, om många av dem i slutändan ändå kommer att bli räddade? Varför är Paulus så ivrig med att betona betydelsen av att även predika evangeliet för judarna om många av dem ändå kommer att bli frälsta genom ett Guds initiativ? Svaret kan finnas i att begreppet "hela Israel" i Bibeln aldrig i klar mening uppfattas handla om alla judar som någonsin har levt utan snarare handlar om de judar som lever när den framtida frälsningsdagen kommer.⁹⁰ Detta skulle ge en förklaring till varför Paulus uttrycker en sådan vända över att så få judar i hans dagar kommit till tro på Jesus och hans iver om att personligen försöka vinna några av dem.⁹¹ Detta

⁸⁹ Romarbrevet 9:8.

⁹⁰ Ett *diakront* perspektiv utgår från en utveckling längs en tidsaxel. Ett *sykront* perspektiv fokuserar på vad som existerar vid ett särskilt tillfälle.

⁹¹ Romarbrevet 11:14.

skulle också ge en naturlig förklaring till Jesajas ord som Paulus citerar: ”Även om Israels barn vore talrika som havets sand, ska bara en rest bli frälst.”⁹²

Frågan om Israel och judarnas frälsning väcker då som nu känslor och frågor. I detta är det viktigt att vi ser att det finns en stor skillnad mellan juden och hedningen utifrån Guds särskilda och unika kallelse. Judarna fick lagen, Guds ord, härligheten, förbunden och löftena. De hade fäderna och det är från dem Kristus har kommit,⁹³ men utifrån frälsningen finns ingen skillnad eller fördel för judarna.⁹⁴ Tron på Jesus är vägen till frälsning för alla människor.

⁹² Romarbrevet 9:27.

⁹³ Romarbrevet 9:4-5. Romarbrevet 3:1-2. 5 Moseboken 4:7.

⁹⁴ Romarbrevet 3:9-12.

5. Israel idag och i framtiden

Vi har sett att Guds frälsningsplan uppfylls genom Jesus. Vad innebär det för det judiska folket? Har judarna fortfarande en roll att spela? Finns det profetior om Israel som uppfylls i vår tid och i framtiden? I det här avsnittet kommer vi att behandla frågor om Israels roll i ett eskatologiskt perspektiv.⁹⁵

Återvändandet till landet

1948 utropades staten Israel. Under flera årtionden dessförinnan hade judar från olika delar av världen flyttat dit. Efter att ha varit förskingrade i nästan 2 000 år återfick judarna sitt land. Är detta en del av Guds plan? Är det ett bevis för att Gud står fast vid sina löften till Israel? Är det bibliska profetior som uppfylls? Om detta finns det olika meningar bland teologer.

Att ett folk efter så lång tid återfår sitt land är historiskt sett unikt och kan ses som ett mirakel. Det finns också ett antal profetior i Gamla testamentet som talar om ett återvändande från förskingringen.

Var inte rädd, jag är med dig. Från öster för jag hem dina barn, från väster samlar jag er alla. Till norden säger jag: Ge mig dem! och till södern: Släpp dem! För hem mina söner från fjärran och mina döttrar från jordens ände. (Jesaja 43:5-6)

⁹⁵ Eskatologi är läran om de yttersta tingen, den sista tiden.

Så säger Herren Sebaot: Om de som är kvar av folket tror att detta är omöjligt i kommande dagar, är det därför omöjligt för mig? frågar Herren Sebaot. Så säger Herren Sebaot: Jag skall rädda mitt folk ut ur österns länder och västerns. Jag skall hämta dem hit och låta dem bo i Jerusalem. De skall vara mitt folk och jag skall vara deras Gud i trohet och rättfärdighet. (Sakarja 8:6-8)

Att läsa och tolka profetior

Det finns profetior i Gamla testamentet som syftar på återvändandet från exilen i Babylon, på 500-talet f Kr. Men det verkar också finnas ett större perspektiv. Jesaja beskriver ett återvändande från alla väderstreck, från hela jorden. Och Sakarja uttalar dessutom ovan nämnda profetia efter det att folket börjat återvända från Babylon, vilket tyder på att det är ett annat återvändande som avses.

Det är inte helt enkelt att förstå och tolka Gamla testamentets profetior. Ibland verkar det som att en och samma profetia kan innehålla flera dimensioner av uppfyllelse, och att det kan ligga lång tid däremellan. Profetiorna brukar liknas vid bergstoppar som betraktas på långt håll: de ser ut att ligga alldeles intill varandra, men i verkligheten är det långt avstånd mellan topparna.

Ett exempel på en sådan profetia är Sakarja 9:9-10

Ropa ut din glädje, dotter Sion, jubla, dotter Jerusalem! Se, din konung kommer till dig. Rättfärdig är

han, seger är honom given. I ringhet kommer han, ridande på en åsna, på en ung åsnehingst.

Jag skall förrinta alla stridsvagnar i Efraim, alla hästar i Jerusalem. Krigets vapen skall förrintas. Han skall förkunna fred för folken, och hans välde skall nå från hav till hav, från floden till världens ände.

Den första delen i profetian uppfylldes när Jesus red in i Jerusalem några dagar innan sin död, och den andra delen kommer att uppfyllas vid Jesus återkomst, när Guds rike upprättas i fulländning på vår jord. En tid när alla krig tagit slut och Gud regerar med fred överallt.

På samma sätt kan profetiorna om återvändandet till landet ha flera dimensioner och uppfyllas i flera led. Flera av profetiorna verkar handla om mer än återvändandet från Babylon. Detta talar för att återvändandet till landet i modern tid och upprättandet av staten Israel har med uppfyllelsen av profetiorna att göra, och att det sker enligt Guds plan. Gud visar att han är trofast och står fast vid de löften om landet han gav till Abraham, och som därefter upprepats genom historien.

Allegorisk eller bokstavlig tolkning?

Genom historien har kyrkan ofta tillämpat en allegorisk tolkning av Gamla testamentet, vilket inneburit att texter om Israel ansetts handla om kyrkan, det andliga Israel. Finns det skäl att läsa profetiorna på det sättet? Exempelvis att återvändandet till landet egentligen handlar om hur Gud kallar ut sin församling av människor från alla länder?

Såväl inom judendomen som den tidiga kristna kyrkan har andlig (allegorisk) och bokstavlig tolkning tillämpats parallellt och inte betraktats stå emot varandra. Bibelns ord kan liknas vid ett hav, där det finns oändliga djup att upptäcka. Och samtidigt har havet en yta som alla kan se, vilket motsvarar den bokstavliga betydelsen. Den går inte förlorad genom andliga tolkningar, hur djupa de än må vara.

Så även om det finns andliga dimensioner i profetiorna, som inkluderar Guds handlande med andra folk, vilket vi gett exempel på⁹⁶, så finns det knappast skäl att helt överge den bokstavliga betydelsen. Dessutom ser vi hur andra profetior i Gamla testamentet, inte minst de om Messias, uppfylls bokstavligen: Han föds av en jungfru, i staden Betlehem, hans händer och fötter genomborras, och så vidare. Varför skulle då den stora mängden profetior om Israels framtid enbart ha en andlig betydelse?

Eskatologin förutsätter Israel i sitt land

Vissa profetior som brukar anses handla om tidens slut förutsätter att Israel finns i landet.⁹⁷ Exempelvis läser vi i Sakarja 14 om "Herrens dag" när Herren ska komma och ställa sig på Olivberget, den plats varifrån Jesus återvände till himlen.⁹⁸ Detta sker när alla folk är samlade till strid mot Jerusalem. Det finns mycket som talar för att detta handlar om Jesus återkomst och tidens slut, inte minst ge-

⁹⁶ Se avsnittet Nytt ljus över Gamla testamentet.

⁹⁷ Exempelvis Jesaja 19:18-24, Sakarja 12 och 14.

⁹⁸ Apostlagärningarna 1:11 Änglarna sa att Jesus skulle komma tillbaka på samma sätt.

nom att Sakarja beskriver resultatet av återkomsten med orden: "Och Herren skall vara konung över hela jorden".⁹⁹

Även i Sakarja 12 beskrivs hur folken samlas mot Israel, som då befinner sig i sitt land.

*Jag skall göra Jerusalem till en bägare som berusar alla de omgivande folken. Också Judas städer skall belägras tillsammans med Jerusalem. Den dagen skall jag göra Jerusalem till en lyftesten för folken: var och en som försöker lyfta den skall sarga sig, och alla jordens folkslag skall samla sig mot den.*¹⁰⁰

Men Sakarja beskriver också ett andligt uppvaknande hos Israels folk:

*Men i Davids ätt och i Jerusalems invånare skall jag ingjuta en anda av godhet och vilja till bön, och de skall se upp till mig. Den som de har genomborrat skall de sörja som man sörjer sin ende son, de skall gråta bittert över honom som man gråter över sin förstfödde.*¹⁰¹

Israels folk ska se upp till mig och sörja den som de genomborrat, säger Gud. Formuleringen påminner om Uppenbarelseboken 1:7, som beskriver händelserna vid Jesus återkomst med liknande ord:

⁹⁹ Sakarja 14:9.

¹⁰⁰ Sakarja 12:2-3.

¹⁰¹ Sakarja 12:10.

Se, han kommer med molnen, och varje öga skall se honom, också de som har genomborrat honom, och alla jordens stammar skall brista ut i klagan för hans skull. Ja, amen.

En sammanläsning av dessa bibelord talar för att Israel vid tiden för Jesus återkomst är tillbaka i sitt land, vilket tyder på att det är en del av Guds plan att judarna ska återvända till landet Israel.

Nya testamentets tystnad?

Ett argument som framförs till stöd för att återkomsten till landet i modern tid inte har med uppfyllelser av profetior att göra är att Nya testamentet inte talar om något sådant. Att varken återkomsten eller landet nämns.

Ett skäl till att löftena om landet inte nämns kan vara att Israel vid den tidpunkten faktiskt befann sig i landet. Men frågan är också om Nya testamentet verkligen är så tyst?

Som vi sett i inledningen av denna skrift var det många som kopplade ihop Jesus födelse med upprättande av Israel som land och folk.¹⁰² Exempelvis talade Hanna, som "tjänade Gud dag och natt med fasta och bön" i templet om barnet Jesus "för alla som väntade på Jerusalems befrielse".¹⁰³ Alltså den fysiska platsen Jerusalems befrielse.

Jesus avvisade inte heller lärjungarnas fråga om upprät-

¹⁰² Se exempelvis Sakarias, Symeon och Hanna i Lukasevangeliet 1-2.

¹⁰³ Lukasevangeliet 2:37-38.

tandet av Israel som ett geografiskt kungarike som irrelevant, utan svarade att det inte var deras sak att veta tiden för detta.¹⁰⁴ Frågan vi kan ställa oss är varför Jesus, som levat dag och natt med lärjungarna under tre års tid, och dessutom under 40 dagar efter sin uppståndelse talat om Guds rike med dem, inte lyckats kommunicera att frågan om Israel som land och folk inte längre var relevant, om så var fallet. Efter en 40-dagars intensivkurs om Guds rike tänkte lärjungarna fortfarande på det etniska Israels framtid i landet.

Dessutom säger Jesus i Lukas 21:24 att ”Jerusalem ska trampas ner av hedningarna tills hedningarnas tid är förbi”. Enligt Jesus kommer det att vara en tidsperiod då andra folk härskar över Jerusalem. Men bara för en tid, sedan kommer Israel på nytt att återfå kontrollen. Det finns skäl att tro att Jesus syftar på återkomsten till landet i vår tid, inte minst eftersom sammanhanget talar om tidens slut.

Ingen särbehandling

Men även om återvändandet i vår tid är förutsagt i Bibeln betyder detta inte att allt som sker i och genom staten Israel är uppfyllelser av profetior och sanktionerat av Gud. Israel har ingen gräddfil. Under Gamla testamentets tid ser vi att Gud ofta tillrättavisade sitt folk när de betedde sig illa och detsamma gäller idag.¹⁰⁵ Det är både möjligt

¹⁰⁴ Apostlagärningarna 1:6-7.

¹⁰⁵ Exempelvis Jeremia 22:1-5

och rimligt att kritisera staten Israel på samma sätt som andra folk kritiseras, om orättfärdighet begås.

Staten Israel är en sekulär stat grundad av sekulära judar. De är varken bättre eller sämre människor än andra folk. Och den nationella väckelse bland det judiska folket som Bibeln talar om har ännu inte ägt rum. I Hesekiel 36 säger Gud att det inte är på grund av Israels folks kvaliteter som de återsamlas, utan Gud gör det för sin egen äras skull

Säg därför till Israels folk: Så säger Herren Gud: Det är inte för er skull jag ingriper, israeliter, utan för mitt heliga namn som ni har vanärat bland de folk ni har kommit till [...] Jag skall hämta er hos de främmande folken, samla in er från alla länder och föra er till ert eget land. Sedan skall jag bestänka er med rent vatten och göra er rena. Ni har orenat er med alla era avgudabilder, men jag skall göra er rena. Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött. Med min egen ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem. Ni skall få bo i det land jag gav era fäder. Så skall ni vara mitt folk, och jag skall vara er Gud.¹⁰⁶

Det är alltså inte ett folk frommare än andra som Gud för tillbaka till landet. Men det finns ett löfte om att det efter

¹⁰⁶ Hesekiel 36:22, 24-28

återsamlandet ska ske en rening, ett andligt uppvaknande med förvandlade hjärtan som följd.

Välsignelse för världen

Vi har redan berört Romarbrevet 11, som är Nya testamentets centrala kapitel när det gäller Israel och kristnas förhållningssätt till det judiska folket. Eftersom kapitlet även handlar om vad som ska ske med Israel i framtiden finns det anledning att återvända dit.

Vi har tidigare beskrivit att Israels roll och uppgift i världen handlade om att bli till välsignelse för alla folk, och att detta fullbordades genom Jesus. Han är Israels Messias och hela världens frälsare. Men i Romarbrevet 11 sägs att endast en liten del av Israel, en rest, trodde på Jesus. Det sista ordet är dock inte sagt när det gäller Israel. Det kommer en tid när de ska komma till tro i stort antal och upprättas som folk:

Om deras fall gav världen rikedom och deras nederlag gav hedningarna rikedom, vad skall då inte deras fulla styrka ge?¹⁰⁷

Ty om detta att de försköts gav världen försoning, vad skall då deras upptagande ge, om inte liv för de döda?¹⁰⁸

Israels fall ska vändas till styrka, deras förskjutande ska

¹⁰⁷ Romarbrevet 11:12.

¹⁰⁸ Romarbrevet 11:15.

vändas i upptagande och detta ska ge välsignelse och liv åt andra folk. Enligt Paulus ska det ske en förändring av Israels relation till Jesus, och detta ska ha en global, positiv påverkan. Detta har vi inte sett hända än. Så även om det inte är helt tydligt vad Israels andliga upprättelse kommer att innebära talar texten för att Israel fortfarande har en roll att spela i Guds plan med världen.

Som vi nämnt tidigare frågade lärjungarna Jesus om tiden var inne för återupprättande av Israel som kungarrike. I sin predikan i Apostlagärningarna 3 återknyter Petrus till begreppet upprättelse och talar om alltings upprättelse.

Ångra er därför och vänd om, så att era synder blir utplånade. Då skall den tid komma från Herren då vi får vila ut, och han skall sända er den Messias som han har bestämt, Jesus, fast himlen måste behålla honom till den dag då allt det blir upprättat som Gud har förkunnat genom sina heliga profeter från tidens början.¹⁰⁹

Petrus uppmanar sina judiska bröder att vända om, för att den tid ska komma då Gud sänder Messias, vilket blir en helt ny tid för hela skapelsen. En tid av vila och alltings upprättelse. Kan det vara så att det judiska folkets omvändelse och tro på Jesus har med Jesus återkomst och upprättelsen av hela skapelsen att göra?

¹⁰⁹ Apostlagärningarna 3:19-21

6. Israel och vår tro

Vi har sett att Israel har en avgörande roll i Guds frälsningsplan. Israel finns hela tiden med i den stora bilden. Men har detta med Israel någon betydelse för oss som kristna, för vår tro och vår vardag? Eller är det något som bara berör dem som har Israel som ett specialintresse? Och hur ska vi förhålla oss till Israel och det judiska folket?

Betydelse för vår tro

Bevis på Guds trofasthet

Berättelsen om Guds handlande med Israel är viktig för vår gudsbild. Den är ett starkt exempel och bevis på Guds nåd och trofasthet. Guds trofasthet mot Israel blir en garant för Guds trofasthet mot oss. I Romarbrevet 11 sägs om Israel: ”Gud tar inte tillbaka sina gåvor och sin kallelse”.¹¹⁰ Trots att folket många gånger gått sina egna vägar har Gud hela tiden stått kvar. För att han är trofast. För att han utvalt dem av nåd, inte för att de förtjänat det. Och detsamma gäller oss!

En tro med djupa rötter

För att ett träd ska vara stabilt behövs djupa rötter, och så är det också med vår tro. Kristen tro har djupa rötter i den judiska tron och hänger organiskt ihop med Guds handlande med Israel. Vi som inte tillhör det judiska folket har genom tron på Jesus ympats in i det olivträd vars rötter

¹¹⁰ Romarbrevet 11:29.

sträcker sig ända till Abraham.¹¹¹ Israels historia blir vår historia. Innan vi kom till tro på Jesus, var vi ”utanför medborgskapet i Israel, utan del i förbunden och deras löfte, utan hopp och utan Gud när ni levde i världen. Men nu, tack vare Kristus Jesus, har ni som en gång var långt borta kommit nära, genom Kristi blod”¹¹².

Att upptäcka de judiska rötterna sätter in vår tro i ett större historiskt sammanhang. Paulus skriver till de troende i Galatien att ”om ni tillhör Kristus är ni också avkomlingar till Abraham och arvtagare enligt löftet”.¹¹³ Att Israels historia blir vår kan också göra läsningen av Gamla testamentet mer intressant och relevant.

Det finns också en samhörighet med det judiska folket i detta att vi grundar vår tro i samma texter. Det vi kallar Gamla testamentet var den bibel som Jesus och den första kyrkan läste, trodde på och förkunnade. Men samtidigt som vi känner samhörighet finns det också avgörande skillnader mellan kristen tro och judendom. Som någon har sagt: Jesus tro förenar oss, tron på Jesus skiljer oss åt.

Förhållningssätt gentemot det judiska folket

Tacksamhet och ödmjukhet

Som kristna har vi stor anledning att visa tacksamhet och ödmjukhet gentemot det judiska folket. För den roll de har haft i Guds frälsningsplan. För att de gett oss Bibeln.

¹¹¹ Romarbrevet 11:17.

¹¹² Efesierbrevet 2:12-13.

¹¹³ Galaterbrevet 3:29

För att de under generation efter generation fört löftet om Messias vidare. För att de varit det sammanhang där Jesus kunde träda fram och åstadkomma räddning för en hel värld. "Frälsningen kommer från judarna", säger Jesus.

Tyvärr har kristna gång på gång under historien sett ner på och till och med förföljt judar, för att dessa inte tror på Jesus, och för att de korsfäste honom. Men korsfästelsen drevs igenom av en liten grupp judiska ledare och dessutom var korsfästelsen ett samarbete mellan judar och icke-judar. Detta beskrivs tydligt i församlingens bön i Apostlagärningarnas fjärde kapitel: *"Varför förhäver sig hedningarna, varför smider folken fåfänga planer? Jordens kungar träder fram och furstarna gaddar sig samman mot Herren och hans smorde. Ja, de har sannerligen gaddat sig samman här i denna stad mot din helige tjänare Jesus, som du har smort. Herodes och Pontius Pilatus, hedningarna och Israels folk..."*¹¹⁴

Hedningarna och Israels folk. Vi är alla skyldiga till att Jesus behövde dö på ett kors!

En annan orsak till ett felaktigt förhållningssätt gentemot det judiska folket grundar sig i tolkningen att kyrkan blivit Guds folk i stället för och på bekostnad av Israel. Men Paulus uppmanar till ödmjukhet gentemot Israel.

Men om nu några av grenarna har brutits bort och du som är vild olivkvist har blivit inympad ibland dem och fått del av det äkta olivträdets rot, då ska

¹¹⁴ Apostlagärningarna 4:25-27.

*du inte förhäva dig över grenarna...*¹¹⁵

Vi har blivit inympade, infogade bland det gudsfolk som redan fanns, inte i stället för dem!

Arbeta för judarnas frälsning

Precis som Paulus bör även vi vara angelägna om och verka för att judarna ska få höra om och komma till tro på Jesus.¹¹⁶ Judarna har ingen egen frälsningsväg. Såväl för judar som icke-judar är det evangeliet om Jesus som är ”Guds kraft som räddar”¹¹⁷.

Eftersom den kristna kyrkan har en historia som är befläckad av antisemitism och förföljelse av judar är det inte alltid enkelt för en icke-jude att nå fram med evangeliets budskap. Men vi kan be om judarnas frälsning. Vi kan stötta den växande skaran av Jesustroende judar i deras strävan att nå sitt eget folk. Vi kan dela evangeliet i ödmjukhet och respekt. Och vi kan förhoppningsvis leva på ett sätt som väcker attraktion och längtan hos det judiska folket att lära känna Jesus.¹¹⁸

Undvika ensidighet

Vi behöver undvika ensidighet i vår relation till Israel. Gud älskar andra folk lika mycket som han älskar Israel, och det ska vi också göra. Det gäller inte minst det palestinska

¹¹⁵ Romarbrevet 11:17-18 (Svenska Folkbibeln 15).

¹¹⁶ Romarbrevet 9:1-5, se avsnitt 4.

¹¹⁷ Romarbrevet 1:16.

¹¹⁸ Romarbrevet 11:11 och 14.

folket. Vår tacksamhet över Israels roll i Guds frälsningsplan får inte leda till att vi ignorerar eller tar ställning mot andra folk. I synnerhet de palestinska kristna hamnar ofta i kläm från olika håll och behöver känna stöd och samhörighet från troende i andra länder.

Som kristna ska vi inte spä på de motsättningar som finns i Mellanöstern, utan verka för att Guds rike, som är fredens och rättfärdighetens rike, bredds ut. Vi behöver dela Guds vision för framtiden så som den beskrivs av Jesaja:

Den dagen skall Israel vara jämställt med Egypten och Assyrien och bli en välsignelse på jorden, 5när Herren Sebaot välsignar jorden och säger: Välsignat är Egypten, mitt folk, Assyrien, mitt eget verk, Israel, min egendom.¹¹⁹

Inte bara Israel, utan även folken i de kringliggande länderna Egypten och Assyrien beskrivs som Guds folk, som tillsammans med Israel blir en välsignelse för vår värld. Gud ser något annat i framtiden än de konflikter som verkar djupa och olösliga. Låt oss dela Guds vision för Israel och för Mellanöstern.

Välsigna Israel

När Gud kallar Abraham att bli en välsignelse för världen säger han också: ”Jag skall välsigna dem som välsignar dig och den som smädar dig skall jag förbanna”.¹²⁰ Inspi-

¹¹⁹ Jesaja 19:24-25.

¹²⁰ Första Moseboken 12:3.

rerad av Anden talar Bileam om Israels folk på liknande sätt: "Välsignad är den som välsignar dig, förbannad den som förbannar dig".¹²¹ Vad betyder denna uppmaning att välsigna Israel för oss?

Välsignelse är ett centralt ord och begrepp i Bibeln. Att välsigna innebär bland annat att tala gott om och önska gott. Som efterföljare till Jesus är vi kallade att välsigna alla, även de som betar sig illa mot oss. "Välsigna dem som förbannar er och be för dem som skymfar er", säger Jesus.¹²² Att välsigna någon handlar alltså inte om att godkänna eller ställa sig bakom dennes agerande. Att välsigna är ett förhållningssätt som grundar sig i att vi är barn till den Gud som vill alla väl.

Uppmaningen att välsigna gäller i relation till alla människor och folk, inte minst det judiska folket. Det handlar om att tala gott om dem och önska dem välgång. Det handlar om att "be om frid i Jerusalem", som Psalm 122 uppmanar oss till.¹²³ Det handlar också om att bejaka deras roll i Guds frälsningsplan. Och det handlar framför allt om att ge dem de goda nyheterna om Jesus Kristus som deras och hela världens Messias och Frälsare.

¹²¹ Fjärde Moseboken 24:9

¹²² Lukasevangeliet 6:28.

¹²³ Psaltaren 122:6 (Svenska Folkbibeln 15).

Utgåvor i skriftserien Trons liv

Bönen, 2018 (2016)

Omvändelse och frälsning, 2018 (2017)

Om någon syndar, 2018

Här är man och kvinna, 2018

Gud, miljön och klimatet, 2019

Ett heligt liv, 2021

En ny sång, 2022

Korsets budskap, 2023

Israel - Guds folk, 2024